

Maatschappelijke
Raad Schiphol

Werkprogramma 2025

Maatschappelijke Raad Schiphol

Inhoudsopgave

Voorwoord

Hoofdstuk 1 | Over de Maatschappelijke Raad Schiphol

Over de werkwijze van de raad

Over het speelveld

Over het werkprogramma

Hoofdstuk 2 | Adviezen

Programmaliijn 1: Balans luchtvaart en leefomgeving

Balanced approach

Luchthavenverkeerbesluit

Monitoring en evaluatie

Nieuw stelsel regulering vliegtuiggeluid

Bijdrage luchtvaart aan de brede welvaart

Programmaliijn 2: Verbeteren van de operatie

Gebruiksprognose

Hinderbeperkende maatregelen

Nachtsluiting

Luchtruimherziening

Programmaliijn 3: Verbeteren inrichting van de leefomgeving

NOVEX Uitvoeringsagenda

Doorsnijdende thema's

Betrekken jongeren

Omgevingshuis

Open schil

Hoofdstuk 3 | Tijdspad

Voorwoord

De leefomgevingskwaliteit rondom Schiphol staat al jaren onder druk door de groei van de luchtvaart. De afgelopen decennia is de stem van de omgeving van Schiphol onvoldoende meegenomen in het debat over de luchtvaart. De luchtvaart groeide door en de omgeving ondervindt de gevolgen.

Door de MRS kan de omgeving van Schiphol weer van zich laten horen. De MRS maakt de invloed zichtbaar op de omgeving: de ervaren geluidshinder, de invloed ervan op volwassenen en kinderen, de impact op de natuur, de rol van de luchtvaart in de regionale economie, de luchtkwaliteit en de ontwikkeling van onze regio.

Voor u ligt het werkprogramma van de Maatschappelijke Raad Schiphol (MRS) 2025. De MRS is officieel gestart op 1 juli 2023 als een onafhankelijk adviesorgaan van de minister van Infrastructuur en Waterstaat. Inmiddels is de MRS bijna anderhalf jaar onderweg. De MRS heeft in die periode het nodige gerealiseerd: er is een goed fundament gebouwd, er zijn adviezen en inhoudelijke brieven uitgebracht. Ook heeft de MRS een puntenplan opgesteld met daarin opgenomen de concrete doelstellingen. Verder zijn er werkgroepen actief. Tegelijkertijd blijkt dat er veel werk te doen is om daadwerkelijk een positieve verandering te bewerkstelligen op het gebied waar de MRS over gaat, namelijk de leefomgevingskwaliteit rondom Schiphol.

Het werkprogramma 2025 bouwt voort op het werkprogramma van 2024. De inhoudelijke programmaliijnen die in 2024 zijn gestart, zijn meerjarige trajecten. In aanvulling op de activiteiten die zijn benoemd in het werkprogramma zal in 2025 de tweejaarlijkse evaluatie van de MRS plaatsvinden conform de regeling transitie CROS-MRS, op initiatief van de MRS.

De ervaring heeft ons geleerd dat de actualiteit regelmatig een zorgvuldig uitgewerkte planning kan doorkruisen. Daarom zal dit werkprogramma in overleg met de leden bijgesteld worden wanneer daar noodzaak toe is.

Zo draagt de MRS bij aan de verbeteringen van de leefomgeving in 2025 en daarna.

Met vriendelijke groet,

Khadija Arib
(voorzitter Maatschappelijke Raad Schiphol)
Inge Kok
(secretaris-directeur Maatschappelijke Raad Schiphol)

Hoofdstuk 1 – Over de Maatschappelijke Raad Schiphol

De missie van de Maatschappelijke Raad Schiphol is om de leefomgevingskwaliteit in de regio Schiphol te verbeteren. Het doel is om een leefbare omgeving te realiseren door het terugdringen van overlast en hinder. De krimp van Schiphol staat daarbij hoog op de agenda, omdat is gebleken dat daarmee de hinder significant verminderd kan worden.

De Maatschappelijke Raad Schiphol (MRS) werkt aan dit doel door adviezen uit te brengen. De MRS is een onafhankelijk adviesorgaan en kan gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat (IenW). De MRS bestaat uit omwonenden, maatschappelijke organisaties en experts. De raad wordt voorgezeten door een onafhankelijk voorzitter. De rol van de MRS is verankerd in de Regeling transitie CROS-MRS¹. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bereidt momenteel een wijziging van de Wet luchtvaart voor. Het doel van deze wijziging is de wettelijke verankering van de MRS in de Wet luchtvaart. Naar verwachting wordt dit in de loop van 2025 gerealiseerd.

In de MRS vormen omwonenden en maatschappelijke organisaties de kern. Zij vertegenwoordigen de belangen in de omgeving van Schiphol. In hun oordeelsvorming worden zij ondersteund door experts die op relevante thema's vanuit hun wetenschappelijke kennis en inzichten kunnen reflecteren en zo helpen de adviezen aan te scherpen.

De MRS wordt ondersteund door een bureau, aangestuurd door de secretaris-directeur. Het bureau bereidt de inhoudelijke adviezen voor, ondersteunt bij de communicatie, de website en organiseert de vergaderingen zoals de plenaire MRS-vergaderingen en de werkgroepen.

Over de werkwijze van de raad

Bij haar werkzaamheden bepaalt de MRS haar eigen agenda. De leden geven aan welke thema's zij belangrijk vinden. De MRS ontplooit de volgende inhoudelijke activiteiten:

- **Uitbrengen van adviezen**
De MRS brengt adviezen uit gebaseerd op inhoudelijke en feitelijke onderbouwingen. De MRS streeft daarbij naar breed gedragen adviezen. Indien er meerdere opvattingen zijn, dan wordt hier ruimte aan gegeven bijvoorbeeld door het weergeven van een minderheidsstandpunt. Het proces om een advies op te stellen staat in het hoofdstuk Adviezen nader uitgewerkt.
- **Onderzoek**
De MRS kan additioneel onderzoek laten uitvoeren dat bijdraagt aan het realiseren van haar missie: het verbeteren van de leefomgevingskwaliteit in de regio Schiphol.
- **Overige werkzaamheden**
De MRS streeft ernaar om het thema leefomgevingskwaliteit rondom Schiphol in een breder verband onder de aandacht te brengen. Hiervoor organiseert de MRS verschillende activiteiten zoals bijvoorbeeld informatiesessies voor de brede achterban van de MRS leden, werkbezoeken voor Kamerleden, het informeren van Tweede Kamer fracties en anderen, zoals bijvoorbeeld de Europese Commissie, over de MRS en relevante ontwikkelingen binnen het aandachtsgebied van de MRS.

Over het speelveld

De Maatschappelijke Raad Schiphol is onderdeel van een breed speelveld aan partijen en omwonenden. Om haar missie kracht bij te zetten, zal de MRS contact leggen met gelijkgestemde partijen om de boodschap van een beter leefklimaat in de Schiphol regio kracht bij te zetten. Deze partijen zijn - op hun eigen manier - actief op het Schiphol dossier, zoals bijvoorbeeld natuur- en milieuorganisaties, gemeenten in de Schiphol regio, Stichting Recht op Bescherming tegen Vlieghinder (RBV).

De MRS heeft een formele adviesbevoegdheid. Om die taak goed en zorgvuldig te kunnen uitvoeren, is het van belang dat betrokken partij-

en de MRS tijdig informeren, inzage geven in relevante trajecten en betrekken wanneer voorstellen de leefbaarheid van de omgeving Schiphol raken. Dit betreft bijvoorbeeld het ministerie van IenW, maar ook partijen als Bestuurlijke Regie Schiphol (BRS), Royal Schiphol Group, de Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL), de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT), de luchtvaartmaatschappijen, de andere ministeries, regionale en internationale overheden en de overige (sector)partijen.

Over het werkprogramma

Jaarlijks brengt de MRS een werkprogramma uit met onderwerpen binnen het domein leefomgevingskwaliteit in de regio Schiphol waar zij zich het daaropvolgende jaar op wil richten. Met dit werkprogramma geeft de MRS inzicht in welke gevraagde en ongevraagde adviezen zij wil uitbrengen in 2025 en aan welke trajecten de MRS gaat werken. Het werkprogramma bouwt voort op de weg die de MRS in 2024 is ingeslagen, op onderdelen worden scherpere keuzes gemaakt vanwege schaarse tijd en financiële middelen.

Het werkprogramma is een momentopname. De ervaring heeft ons geleerd dat de actualiteit regelmatig een zorgvuldig uitgewerkte planning kan doorkruisen. Daarom geven we onszelf de ruimte om af te wijken van het werkprogramma indien noodzakelijk, maar altijd in overleg met de leden. Wanneer er vanuit het ministerie van IenW urgente verzoeken komen die om extra inzet vragen, dan is er meer budget nodig om dit te kunnen realiseren.

Dit document is vastgesteld door het bestuur bestaande uit de voorzitter en de secretaris-directeur en voorafgaand goedgekeurd door de Maatschappelijke Raad Schiphol en de Raad van Toezicht.

¹ Staatscourant 2023, 13357 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen (officielebekendmakingen.nl)

Hoofdstuk 2 – Adviezen

Adviezen

De MRS zal het ministerie van IenW kritisch adviseren over de bijdrage van (luchtvaart)beleid aan het verbeteren van de leefomgevingskwaliteit. Ook adviseert de MRS proactief op onderwerpen waarvan zij verwacht dat die een bijdrage kunnen leveren aan de beleidsvorming. Daarnaast kan de MRS ervoor kiezen om andere stakeholders te schrijven over relevante beleidstrajecten.

Per adviestraject kan de wijze waarop het advies tot stand komt verschillen. Eventueel wordt er bij de start een plan van aanpak opgesteld. In het plan van aanpak wordt aangegeven hoe de MRS tot haar advies komt, bijvoorbeeld door het uitzetten van extern onderzoek en het raadplegen van de open schil. Ook het onder de aandacht brengen van het advies met bijvoorbeeld een persmoment is onderdeel van het plan van aanpak. Een veelvoorkomende werkwijze is dat een aantal leden van de MRS, ondersteund door het bureau, een concept advies zal opstellen. De MRS vindt het belangrijk om zich voor een advies goed te laten voeden. De experts in de MRS helpen desgevraagd met reflecteren en het aanscherpen van adviezen. Door middel van participatie kan de MRS naar de meningen van omwonenden vragen. Het advies wordt vastgesteld in een plenaire vergadering van de MRS, of – als dit omwille van tijdsdruk niet haalbaar is – via de mail ter accordering worden voorgelegd aan alle leden.

Waar nodig kan de MRS een werkgroep opstarten om het inhoudelijke werk te doen. De werkgroepen zijn voorbereidend op de adviezen en besluitvorming in de raad. Daarnaast kunnen leden van de MRS deelnemen aan werkgroepen waar andere partijen een trekkende rol hebben, zoals van het ministerie van IenW. De leden van de MRS zijn geen vertegenwoordiger van de gehele MRS in een werkgroep. De MRS-leden kijken kritisch mee en kunnen informatie uitwisselen. Alleen de MRS als geheel brengt een advies uit. Wanneer er wel een vertegenwoordigende rol van MRS-leden in een werkgroep wordt verwacht, vraagt dit specifieke afspraken.

Programmaliijnen

Het doel van de MRS is verbetering van de leefomgeving te realiseren. Dat doet de MRS met drie inhoudelijke programmaliijnen en een aantal doorsnijdende thema's. De inhoudelijke programmaliijnen zijn meerjarige trajecten waar de MRS aan gaat werken aan de hand van concrete activiteiten. De activiteiten kunnen afhankelijk van de actualiteit verplaatsen in de tijd. De drie programmaliijnen zijn als volgt:

1. Balans luchtvaart en leefomgeving
2. Verbeteren van de operatie
3. Verbeteren inrichting van de leefomgeving

In Programmaliijn 1 ligt de focus op het herstellen van de balans tussen luchtvaart en de leefomgeving. In Programmaliijn 2 kijken we naar aanpassingen in de operatie om de hinder te verminderen. In Programmaliijn 3 ligt de focus op de inrichting van de leefomgeving.

Programmaliijn 1:

Balans luchtvaart en leefomgeving

De MRS wil de hinder voor de omgeving verminderen en de leefomgevingskwaliteit verbeteren. De balans tussen luchtvaart en de leefomgeving moet hersteld worden. De noodzaak hiervan wordt onderkent door het kabinetsbeleid waarin het doel is geformuleerd om het aantal ernstig gehinderden met 20% te verlagen. Voor de MRS gaat dit niet ver genoeg, omdat in de uitwerking van de doelstelling te veel nadruk op berekende geluidsbelasting in plaats van hinderreductie ligt. De MRS wil dat mensen die leven in de omgeving Schiphol concrete verbetering merken. Dat doet de MRS onder meer door goed onderbouwde adviezen uit te brengen en zo de politiek en andere betrokkenen te beïnvloeden.

a. Balanced approach

Concept adviesvraag

Betekent de balanced approach-procedure dat de leefomgevingskwaliteit verbetert? Wordt hiermee de balans hersteld tussen de concurrerende belangen die samenhangen met luchtvaart?

Het kabinet wil de balans tussen de luchtvaart en de leefomgeving herstellen. Daarvoor heeft het een viertal geluidsdoelstellingen geformuleerd in de zgn. balanced approach-procedure. Om die doelen te halen zijn een aantal maatregelen voorgesteld, zoals de inzet van stillere vliegtuigen in de nacht en het weren van de lawaaiigste toestellen. Ook wordt het maximum aantal vluchten verlaagd van 500.000 per jaar (waarvan 32.000 in de nacht) naar mogelijk 478.000 per jaar (bron: www.rivm.nl/vliegtuig-geluid) (waarvan 27.000 in de nacht).

De balanced approach loopt ruim twee jaar. De MRS heeft op diverse momenten input geleverd, maar ziet dat onvoldoende terug in het pakket dat in september 2024 ter notificatie aan de Europese Commissie is aangeboden. Dit zal de MRS kenbaar maken aan de Commissie, ten behoeve van de advisering van de Commissie over de balanced approach. Verder zal de MRS constructief blijven bijdragen aan het vormgeven en uitvoeren van de balanced approach-procedure.

Looptijd: Q1 – Q2.

b. Luchthavenverkeerbesluit Schiphol

Concept adviesvraag

Betekent het nieuwe LVB Schiphol dat de leefomgevingskwaliteit verbetert? Wordt hiermee individuele rechtsbescherming geboden?

De resultaten uit de balanced approach-procedure worden verankerd in een nieuw Luchthavenverkeerbesluit (LVB) voor Schiphol (Hoofdstuk 8 van de Wet Luchtvaart). In het LVB zijn regels en normen vastgelegd over de geluidsbelasting, de externe veiligheid en de uitstoot van stoffen die lokale luchtverontreiniging veroorzaken, het baan- en luchtruimgebruik etc.

Het Luchthavenverkeerbesluit is erg belangrijk voor de invloed van de luchtvaart op de omgeving. Daarom geeft de MRS prioriteit aan dit traject en zal het hier (zowel informeel als formeel) nauw bij betrokken zijn. Inhoudelijk gaat het bijvoorbeeld om de wijze waarop de locatie van handhavingpunten wordt gekozen, hoe de grenswaarden in die handhavingpunten worden gekozen en hoe handhaving kan bijdragen aan de bescherming van de mensen die in de Schiphol-regio wonen.

Looptijd: Q1 – Q4.

c. Monitoring en evaluatie

Concept adviesvraag

Hoe kan de geluidshinder beter gemeten en gemonitord worden? Zorgen nieuwe vliegtuigen voor minder hinder?

Om de geluidshinder van de luchtvaart beter in kaart te brengen, neemt de MRS onder de loep hoe de geluidshinder en hinderbeleving op dit moment gemeten en berekend wordt. Het ministerie van IenW heeft een werkgroep 'monitoring en evaluatie' ingericht waar een aantal leden van de MRS, samen met andere partijen, aan deelneemt. De MRS streeft ernaar een advies uit te brengen met concrete verbetervoorstellen die meegenomen kunnen worden in het nieuwe normenstelsel (Nieuw Stelsel Regulering Vliegtuiggeluid, zie d.).

Looptijd: Q1 – Q3.

d. Nieuw stelsel regulering vliegtuiggeluid

Concept adviesvraag

Op welke manier kan de geluidsemissie van luchtvaart genormeerd worden?

Het kabinet wil overstappen op het sturen op milieunormen. Daarvoor wordt een nieuwe wijze van normeren ontwikkeld; die structuur is van toepassing op alle luchthavens van nationale betekenis. Dit landelijke traject heet Nieuwe Stelsel Regulering Vliegtuiggeluid. Een aantal leden van de MRS nemen deel aan de Nationale Klankbordgroep (NKBG). Ook de werkgroep monitoring en evaluatie kan nuttige inbreng leveren. Vervolgens zal er een specifieke invulling van dit landelijke stelsel voor de luchthaven Schiphol ontwikkeld worden, waarbij gekeken wordt hoe hoog de waarden in het nieuwe normstelsel voor Schiphol moeten zijn. De MRS brengt een advies uit over het nieuwe stelsel.

Looptijd: Q1 – Q4.

e. Bijdrage luchtvaart aan de brede welvaart

Concept adviesvraag

Wat zijn de potentiële brede maatschappelijke gevolgen van een brede range van capaciteiten van de luchthaven Schiphol en welke daarvan bieden kansen voor een sterke verbreding van de capaciteitsdiscussie van Schiphol?

De MRS wil onderzoek laten doen naar de relatie tussen het aantal vliegtuigbewegingen en de brede welvaart. Onderzocht wordt op welke wijze die verschillende capaciteitsniveaus generaliseerd kunnen worden. Daarbij wordt in kaart gebracht wat de fiscale gevolgen en de financiële gevolgen voor reizigers zijn. Ook wordt beschreven wat de effecten op het luchtvaartnetwerk en de gevolgen voor de luchtvaartsector als geheel zijn (inclusief werkgelegenheid). Ten slotte gaat het om de uiteindelijke effecten op de burgers in de regio en het milieu. Het onderzoek dient om het maatschappelijke debat over de omvang van Schiphol te voeden en kan als basis voor een MRS-advies dienen.

Looptijd: Q1 – Q2.

Programmaliijn 2:

Verbeteren van de operatie

Verbeteringen in de operatie kunnen leiden tot vermindering van de hinder. Het kan hier gaan om zowel maatregelen op de luchthaven als in het luchtruim. De MRS heeft een werkgroep hinderbeperkende maatregelen waarin verbetervoorstellen worden besproken om hinder te beperken. IenW neemt deel aan de werkgroep, Schiphol en LVNL zijn agendalid.

a. Gebruiksprognose

Concept adviesvraag

Is de informatievoorziening in de Gebruiksprognose 2025 toereikend, transparant en inzichtelijk ten aanzien van de verwachte lokale geluidsbelasting? Wordt aan de gelijkwaardigheidscriteria voldaan?

De operatie op Schiphol wordt jaarlijks uitgewerkt in een gebruiksprognose. Daarin wordt getoetst of de verwachte operatie (aantallen vluchten, baangebruik) voldoen aan de gelijkwaardigheidscriteria. De MRS brengt hierover een advies uit en gaat daarin onder meer in op de informatievoorziening. In 2025 wordt hierin het vonnis betrokken in de zaak RBV versus de Staat. Daarin heeft de rechter zicht uitgesproken over de gelijkwaardigheidscriteria in relatie tot het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.

Looptijd: Q1.

b. Groot baanonderhoud

Concept adviesvraag

Zijn de door Schiphol voorgestelde hindermitigerende maatregelen tijdens het baanonderhoud effectief?

Aanvullend op de Gebruiksprognose vraagt Schiphol bij het ministerie van IenW ontheffingen en vrijstellingen voor groot baanonderhoud aan. Het gaat bijvoorbeeld om aanpassingen in het baangebruik en vervangende grenswaarden in handhavingspunten. In 2024 heeft de minister van IenW duidelijk gemaakt dat Schiphol hindermitigerende maatregelen moet nemen om in aanmerking voor de gevraagde ont-

heffingen te komen. De MRS toetst of de door Schiphol voorgestelde hindermitigerende maatregelen effectief zijn.

Looptijd: Q4 – Q1.

c. Nachtsluiting

Concept adviesvraag

Hoe kijkt de MRS aan tegen verschillende varianten van een nachtsluiting op Schiphol?

Het ministerie van IenW heeft opdracht gegeven tot een onderzoek waarin de impact van drie varianten op een nachtsluiting op Schiphol wordt geanalyseerd. De MRS heeft een suggestie gedaan voor invulling van een variant in de impactanalyse, maar die is uiteindelijk niet door IenW opgenomen in het onderzoek. De nachtsluiting staat daarnaast politiek in de aandacht, hoewel het geen onderdeel is van de balanced approach-procedure. Er zijn meerdere politieke partijen voorstander van een nachtsluiting en ook de gemeente Amsterdam (als aandeelhouder) is dat. De MRS ziet graag een nachtsluiting van 23-07u waarbij er maatregelen worden genomen om verplaatsing van vluchten naar de randen van de dag/nacht te voorkomen.

Looptijd: Q1 – Q2.

d. Luchtruimherziening

Concept adviesvraag

Wat is de invloed van de luchtruimherziening op de hinder voor de inwoners in de omgeving van Schiphol?

Het ministerie van IenW werkt aan een nationale luchtruimherziening. De luchtruimherziening heeft invloed op de operatie en de vluchtroutes van de luchthavens in Nederland. Daarom zal de MRS adviseren over de invloed van deze voorstellen op de geluidshinder in de omgeving van Schiphol.

Looptijd: planning onbekend.

Programmaliijn 3:

Verbeteren inrichting van de leefomgeving

Naast het verminderen van hinder, zet de MRS ook in op het verbeteren van de inrichting van de leefomgeving.

a. NOVEX Schiphol uitvoeringsagenda

Concept adviesvraag

De MRS kan advies uitbrengen op nader te bepalen onderdelen van de NOVEX-uitvoeringsagenda.

NOVEX staat voor Nationale Omgevingsvisie Extra. Er zijn zestien NOVEX-gebieden aangewezen waar grote ruimtelijke transitie vragen om een apart ontwikkelperspectief. Eén van die gebieden is de Regio Schiphol. Het Rijk, provincies en gemeenten gaan in de omgeving van de luchthaven maatregelen uitwerken om tot nieuwe balans voor de omgeving van Schiphol te komen en de leefomgevingskwaliteit te verbeteren. De afspraken voor het gezamenlijk aanpakken van deze opgaven zijn vastgelegd in een bestuursovereenkomst.

Vanuit deze bestuursovereenkomst is een Uitvoeringsagenda opgesteld. Per onderdeel/actie in de Uitvoeringsagenda wordt met de MRS besproken welke vorm van participatie nodig is en waar behoefte aan is.

Looptijd: planning onbekend.

² [Schiphol | De Nationale Omgevingsvisie](#)

Doorsnijdende thema's

Een aantal thema's raken aan de werking van de gehele Maatschappelijke Raad Schiphol en zijn daarom doorsnijdend.

Betrekken jongeren

De Maatschappelijke Raad Schiphol vindt het belangrijk om jongeren te betrekken bij de adviezen. In 2025 zal de MRS continueren met het ontwikkelen van een werkwijze en een aantal aanpakken uitproberen en evalueren.

Looptijd: doorlopend.

Omgevingshuis

Het Omgevingshuis is een digitaal portaal dat alle informatie over Schiphol en de leefomgeving samenbrengt. De MRS werkt in 2025 verder aan de ontwikkeling van een eerste versie van het Omgevingshuis en definieert de vervolgstappen voor verdere ontwikkeling.

Looptijd: Q1 - Q4.

Open schil

De MRS zal bekijken hoe zij met (vernieuwende) consultatievormen een brede groep kan betrekken bij het komen tot een advies.

Looptijd: doorlopend.

Hoofdstuk 3 - Tijdspad

	Q1	Q2	Q3	Q4
Programmalijn 1: Balans luchtvaart en leefomgeving				
Balanced approach				
Luchthavenverkeerbesluit Schiphol				
Monitoring en evaluatie				
Nieuw stelsel regulering vliegtuiggeluid				
Bijdrage luchtvaart aan de brede welvaart				
Programmalijn 2: Verbeteren van de operatie				
Gebruiksprognose				
Groot baanonderhoud				
Nachtsluiting				
Luchtruimherziening				
Programmalijn 3: Verbeteren inrichting van de leefomgeving				
NOVEX Schiphol uitvoeringsagenda				
Doorsnijdende thema's				
Betrekken jongeren				
Omgevingshuis				
Open schil				

De Maatschappelijke Raad Schiphol brengt gevraagd en ongevraagd advies uit aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat. De leden van de Maatschappelijke Raad Schiphol zijn omwonenden en maatschappelijke organisaties, met experts ter ondersteuning. De Maatschappelijke Raad Schiphol doet haar werk vanuit de overtuiging dat er een verbetering nodig is in de leefomgevingskwaliteit van Schiphol.

Op 1 januari 2024 bestaat de Maatschappelijke Raad Schiphol uit:

Khadija Arib	voorzitter
Jan Boomhouwer	bewonersvertegenwoordiger
Mirella Visser	bewonersvertegenwoordiger
Marcel Döpp	bewonersvertegenwoordiger
Jeroen Wester	bewonersvertegenwoordiger
Arnoud Hendriks	bewonersvertegenwoordiger
Matt Poelmans	bewonersvertegenwoordiger
Jenke Haverhals	bewonersvertegenwoordiger
Wil Spaanderman	bewonersvertegenwoordiger
Cees Steur	bewonersvertegenwoordiger
Wouter Looman	bewonersvertegenwoordiger
Sijas Akkerman	Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland
Walter Ety	Reizigersorganisatie Rover
Lianne Harmsen	Jongerenmilieuraad
Achmed Baâdoud	MKB Metropoolregio Amsterdam
Dr. Christine Bleijenberg	expert participatie
Prof. Paul Peeters	expert duurzame mobiliteit en vliegtuigtechniek
Oscar Breugelmans, MSc	expert gezondheid (benoemd per 1 november 2024)
Dr. Eric Pels	expert luchtvaart economie (benoemd per 1 november 2024)

Het secretariaat is bevestigd te:

Polarisavenue 15
2132 JH Hoofddorp
e. info@maatschappelijkeraadschiphol.nl
w. www.maatschappelijkeraadschiphol.nl